

qm̄ celebravit pascha dñi cum esset annoꝝ de
tem a octo quēadmodū nemo ante eū. zelo ita
qꝫ vt viciat superiores. ita a vos filij zelum dei fui
te. **Exquirat** vos dei zelus a deuoret. vt vnusquī
sqꝫ vestrum dicat. **Exquisiuit** me zelus domus
tue **Aplus** xpi zelotes dicitur. **Quid** de apostolo
dico. **Ipsē dñs ait.** zel⁹ domus tue comedit me
Siergo dei zelus non iste human⁹ inuidiā ge
nerat. sit inter nos pax que exsuperat oēm sen
sum. amate vos inuicē. nichil caritate dulci⁹. ni
chil pace gratius. **Et** vosiphi scitis qꝫ precesteris
vos semp dilexi a diligo. quasi vnus patris fi
lij coaluistis in affectu germanitatis. **Rue** bona
funt tenete. a deus pacis a dilectōnis erit vobi
scum in domino ihesu. **Cū** est honor a gloria et
magnificentia et p̄as. cū sancto spiritu in secu
la seculorum **Amen.**

Explicit liber secundus beati Ambrosij de officiis
Incipit liber Tercius eiusdem **Capitulum**

Quid propheta docuit nos tāqꝫ in am
pla domo deambulaē in corde nostro.
a cōuersari cum eo tāqꝫ cum bono cō
tubernali. vt ipse sibi diceret et loque
rentur tecum. vt est. **Dixi** custodiā vias meas.
Salomon quoqꝫ filius eius dicit. **Bibe** aquam

de tuis vasis a de puteoy tuoy fontib⁹. **D**oc ē
tuo consilio vttere. **A**qua enim alta cōsiliū in
corde viri. **N**emo inquit alien⁹ participes sit tibi.
fons aque tue sit tibi pprius. et iocunda ē cū
vxoꝛe tua. que est tibi a iuencute. **C**erū ami
cīe a pull⁹ gratiaꝝ cōfabulētur tecū. **N**on er
go prim⁹ scāpio sciuit sol⁹ nō esse. cū sol⁹ esset
nec min⁹ ociosus cū ociosus eēt. **S**ciuit añ ipm
moyses. qui cū taceret clamabat. cum ociosus
staret preliabat. **N**ec solū p̄liabatur. sed etiā
de hostib⁹ quos nō cōtingerat triūphabat. adeo
ociosus vt man⁹ ei⁹ ali⁹ sustinerēt. **N**ec min⁹
q̄ ceteri. nec ociosus q̄ ociosis manib⁹ expugna
bat hostē. quē nō poterāt vincē q̄ dimicabant
Ergo moyses a in silentio loquebat et in ocio
opabatur. **C**ui⁹ aut̄ maiora negocia q̄ huius
ocia. **Q**ui quadraginta dieb⁹ posit⁹ in monte
totā legem cōplex⁹ est. a in illa solitudine q̄ cū
eo loquētur nō defuit. **V**n̄ et dauid ait. **A**udi
am quid loquat in me dñs. **E**t quito pl⁹ ē si cū
aliquo loquebatur q̄ ipse secum. **T**ransibant
a postoli. a vmbra eorum curabat infirmos. tā
gebātur vestimēta eoy a sinitas defluebat. **S**er
monem locut⁹ ē helias a pluuia stetit. nec cecidit
super terram tribus annis a sex mensib⁹.
Iterum locutus est et ydria farine non defi
cit. et vas olci toto famis diuine tempore.

333

non est eximium. Et quomā plerofq; delectāt
bellica. quid est prestantius exercitus magnis
lacetis. an solis meritis cōfēssisse preltum. **S**e
debat heliseus in vno loco. a rex sirie magnam
bellimolem inferebat populo patrū diuersisq;
consilioꝝ acerbabat fraudibꝰ a circūuēire in
sidijs moliebat. **S**ed omnes eiꝰ apparatꝰ p
pheta depichēdebat. a vigore mētis p grām dei
vbiq; pñs cogitacōnes hostiū suis ānunciābat
a monebat. quibꝰ cauerent locis. **Q**d vbi ēgi
syrie manifestatū est. misso exercitu clausit pro
phetam. **O**rauit helyseus. a omēs eos cecitate
pauā fecit. a captiuos intrare in samariā. qui
venerant obsidere eam. **C**onferamꝰ hoc ocium
cū alioꝝ ocio. **A**lij enim requiescendi causa ab
ducere animū a negocijs solent. a a cōuentu ce
tuq; hōim subtrahere sese. a aut raris petere se
creta. a captare agroꝝ solitudines. aut intra
urbem vacare animo. a indulgere quieti a tran
quillitati. **H**eliseus autem in solitudinē iorda
nem transitu suo diuidit vt pars defluat. poste
rior. superior autē in fontē recurat. **A**ut in car
melo ē soluta difficultate generandi inopia ste
rilem concepcone fecundat aut refuscitat mor
tuos. aut ciboꝝ tempat amaritudines. a faciūt
farine amixtione dulcescere. aut decem panibꝰ
distributis reliquias collegit plebe saturata.

aut ferrū securis excussum. et in fluuiū iordanis
mersū p̄fundo. misso in aquas ligno. facit sup̄
nataē. Aut emū dacōne leprosi. aut siccitatem
imbrib⁹. aut famē mutat fecūditate. Quādo er
go iust⁹ sol⁹ est. qui cū deo semp̄ est. q̄n solita
ri⁹ est. qui nūq̄ se patur a xp̄o. Quis nos sepa
bit inquit a dilectōne xp̄i. Confido quia neq̄
mors. neq̄ vita. neq̄ āgel⁹. Quā aut feriatur a
negocō. qui nūq̄ feriatur a merito. quo consu
mat negociū. Quib⁹ aut locis circūscribit̄ cui
totus mūd⁹ diuiciarū possessio ē. Qua exīma
cōne definiē qui nūq̄ opinione cōprehendit̄. Ete
nim quasi ignorat̄ et agnoscat̄. quasi moriet̄ et
ecce uiuēt̄. q̄si tristis et sp̄lectior a egen⁹ et laig⁹
q̄ nichil habeat et possideat oia. ¶ Capi. 2.

Nichil enī spectat vir iust⁹. nisi qd̄ cōstās
et honestū est. Et ideo etiā si ali⁹ videatur
pauper sibi diues est. qui non eoz que
caduca. sed eorum que eterna sunt. exīmatōne
censet̄. Et qm̄ de duob⁹ superiorib⁹ locis dixim⁹
in quib⁹ honestū illud et vtile tractauim⁹. seq̄
tur vtrū honestatem et vtilitatem inter se com
parare debeamus et querere quid sit sequen
dum. Sicut enim supra tractauimus vtrum
honestum illud an turpe eēt. et secō loco vtrū
vtile an inutile. similiter hoc loco vtrum hone
stū sit an inutile. nonnulli requirendū putant

Nos aut̄ monemur ne hæc inter se velut compugnancia inducē videamur. que iā supra vnū ostendim⁹. **N**ec honestū esse posse. nisi qđ vtile nec vtile nisi quod honestū quia non sequimur sapiētiā carnis. apud quā vtilitas pecuniarē istius comoditatis pluris habetur. s̄ sapiētiā. que ex deo est. apud quā ea que i hoc seculo magna extimātur pro detrimēto habentur. **H**oc ē enim cathortonia qđ pfectum et absolutū ē officium. a vero virtutis fonte p̄ficiētiā cui secundum est cōe officium. qđ ipso sermone significatur. nō esse ardue virtutis ac singularis. qđ potest plurib⁹ esse cōmune. **N**ā pecunie compēdia captare. familiare mulis est. Elegancōre conuiuiō a suauiorib⁹ delectari epulis. v̄sitatū est. **I**unare aut̄ a continētem esse paucorū est. alieī cupidum non esse. rarū est. **C**ontra autē detrahere velle alteri. a non esse contentū suo. **N**ā in hoc cum plerisq; consortiū est. **A**lia igitur priā. **A**lia media officia. **P**rima cum paucis. media cum plurib⁹. **D**emq; in hīs dē verbis frequēnt discretō est. **A**liter enim bonū deum dicim⁹. alieī hominem. **A**liter iustum deū appellam⁹. aliter hoiem. **S**imiliter a sapiētem deū. aliter dicimus aliter hominē. qđ a in euangelio docemur. **E**sto te ergo pfecti. sicut a pater vester qui in celis ē pfectus est. **I**psū paulū lego pfectum et non

~~111~~

peritū. Nam cū dixisset Non q̄ iam accēperim
aut iam p̄fectus sim. sequor. aut vt op̄hendā
statim subiecit. Quicūq; enim p̄fecti sum⁹. du-
plex est enī forma p̄fectōnis. alia medius. alia
plenos numeros h̄ns. alia hic. alia ibi. Alia
sc̄d. in hōminis possibilitatē. alia sc̄d. in p̄fectōnē
futuri. De⁹ aut̄ iust⁹ p̄ oia. sapiens sup̄ omnia
p̄fectus in omnib⁹. Inter ip̄os quoq; hōmēs
distantia est. Aliter daniel sapiēs est. de quo
didum est. Quis daniēle sapiēti⁹. aliter alij
sapiētēs. aliter Salomō qui replet⁹ est sapiē-
tia sup̄ oēm sapiētiā antiquorū. a sup̄ omnes
sapiētēs egypti

Capitulum tercū

Aliud est enī cōiter sapē. aliud sape per
fede. Qui cōiter sapit pro t̄p̄ alib⁹. a pro
se sapit. vt alci detrahāt ali quid a sibi
adiangāt. Qui p̄fede sapit. nescit sua spectare
cōmoda. S; ad illud qd̄ eternū est. qd̄ decorū
atq; honestū est toto affectu intenc̄ie. querēs
non qd̄ sibi vtile est. sed quod omnib⁹. Itaq;
hec sic formula. vt inter duo illa honestū atq;
vtile errare neq; annis. eo q̄ iust⁹ nichil alci
detrahendum putz. nec alteri⁹ in cōmodo suū
cōmodū augē velit. Hāc formulā tibi p̄scribit
apl's dicēs. Oia licēt. s; nō oia edificant. nemo
quod suum est querat sed quod alterius. hoc
est. Nemo cōmodum suū querat sed alteri⁹.

unde et alibi dicit. **A**lter alterum existimantes
 superiorem sibi. non que sua sunt singuli cogitantes
 sed que aliorum. **N**emo etiam suam gratiam queat
 nemo suam laudem. sed alterius. **Q**uod euidenter
 etiam in proverbijs declaratum esse aduertimus
 dicente sancto per **S**alomonem spiritu. **F**ili si sapiens
 fueris tibi sapiens eris et proximis. si autem ma-
 lus euaseris. solus hauries mala. **S**apiens enim
 alijs consulit sicut iustus. quoniam quidem consors sui
 est. **U**triusque forma virtutis. **S**i quis igitur vult
 placere omnibus per omnia. querat non quod sibi vtile sit
 quod multis. sicut querebat et paulus. **H**oc est ei
 conformari christo. **A**lienum non querere. nichil alte-
 ri detrahere. ut acquirat sibi. christus enim dominus cum
 esset in dei forma. exinaniuit se ut formam suscep-
 ret hominis. quam operum suorum locupletaret virtu-
 tibus. **T**u ergo spoliatus quem christus induit. **T**u eru-
 is quem vestiuit christus. **H**oc enim agis quoniam alteri-
 us detrimento tua commoda augere expectas. **C**on-
 sidera homo unde nomen sumpseris. ab humo
 vti queque. que nichil cuiquam eripit. sed omnia largitur
 omnibus. et diversos in usum omnium aiantium fru-
 ctus ministrat. **I**nde appellata humanitas. spe-
 cialis a domestica virtus hominis que confor-
 tem adiuvet. **I**psa te doceat forma tui corporis
 membrorumque usus. **N**unquid membrum tuum. alte-
 rius membri officia sibi vendicat. ut oculi officium

oris. aut os oculi officiū sibi vendicet. Aut ma-
n⁹ pedū ministeriū. aut pes manuū. Quinetiā
ipē man⁹ dextra ac sinistra disposita habēt of-
ficia. pleraq; vt si vsū cōmutes vtriusq; adū-
sum naturā sit. Prūsq; totum hōiem exuas. q̄
mēbroꝝ tuorum ministeria conuertas. Si aut
de sinistra cibū suggeras. aut de dextra funga-
ris ministerio simstee vt reliquias ciboz ablu-
at. nisi forte poscat necessitas. Finge hāc a da-
oculo virtutem vt possit detrahere sensū capi-
tū. auditū auribz. menti cogitacōes. Odoratum
naribz. ori saporem. a sibi offerat. Nōne omne
statū dissoluet natūē. Vnde pulchre apl's ait
Si totū corp⁹ ocul⁹. vbi audit⁹. si totū audit⁹
vbi odoratus. Omnes ergo vnū corp⁹ fumus
a diuersa membra. sed oīa corpi necessaria. Nō
ei pōt membz dicē de membro nō est m̄ necessa-
riū. quinetiā ipa q̄ vident infirmiora membra
esse multo magis neccācia sūt. a maiore plerq;
tuēdi se ēqrūt sollicitudiez. a si cui dolz membz
vnū. opaciūē ei a oīa membra. vn̄ q̄ graue est
vt detrahā⁹ aliq̄d ei cui nos opaci optz. a cui
dē⁹ osoriū misterij ei fraudi a noxe sim⁹. hōc
vsq; lex natūē est. que nos ad omnem strigis
humanitatem. vt alter alteri tanq̄ vnus
partis corporis inuicem deferamus. nec detra-
hendū quicq̄ putemus. cum contra natura

... nō iuuat
... membra
... sibi m
... suo imp
... man⁹. nōne
... pedem vultu
... mēdit. Et q
... mēbrum de
... corpus viola
... humanit
... humani a
... vnū cōnectū co
... caritatis a
... vnū vnū mo
... a dolēb
Vidē etiam le
vt nichil alteri
tandi grā. Cū
... quos quos
... erantem fra
... moi late
... mercede frau
... dā conser.
... humanitatis est.
... Etenī si i
... abiat. Vnde
... si sub humā

legem sit nō iniurare. Sic enī nascimur. vt ofen-
 ciant mēbra membris. ⁊ alterū alteri adhaereat
 ⁊ obsequatur sibi mutuo ministerio. Qd si vnū
 desit officō suo impediatur cetera. Qd si eruat
 oculum man⁹. nōne sibi operis sui vsum nega-
 uit. Si pedem vulneret quantoꝝ sibi aduū pro-
 fedum inuiderit. Et quāto graui⁹ est totū hōiez
 q̄ vnū membrum detrahi. Jam si in vno mem-
 bro totū corpus violatur. vsq; in vno homine
 cōio totū humanitatis soluitur. violat natu-
 ra generis humani ⁊ sancte ecclie cōgregatio.
 Que in vnū cōnexū corpus atq; compactū vni-
 tate fidei ⁊ caritatis assurgit. xps quoq; dñs.
 qui pro vniuersis mortuus est. mercedē sangui-
 nis sui euacuatā dolebit.

Capitulum. 8.

Quid q̄ etiam lex dñi hanc formā edocet
 vt nichil alteri detrahas. tui cōmodi ser-
 uandi grā. Cū dicit. Non transferas ter-
 minos antiquos quos statuerūt patres tui cū
 vitulum errantem fratris tui reducendū precī-
 pit. cū furem mori iubeat. cum vetat mercenari-
 um debita mercede fraudari. cū pecuniam sine v-
 furis reddendā censet. Subucnire enī non ha-
 bentū humanitatis est. duricie autē plus extor-
 quē q̄ detertis. Etenī si ideo tuo auxilio erat op⁹
 quia nō habuit. Vnde de suo redderet. nonne
 impiū est si sub humanitatis simulacōe āplius

[Marginal notes in a smaller script, partially obscured and difficult to read.]

ab eo poscas. qui nō habebat vñ min⁹ reddēt
Absoluis igit̃ alteri debitorē. vt contempnes tibi
Et hanc humanitatē vocas vbi est iniquitatis
audō. **H**oc prestam⁹ ceteris animātib⁹. q̃ alia
genera ai. antiū cōferre aliquid nesciūt. **F**ere
aut̃ cripitiūt hominēs tribuē. vnde a psalmista
Iust⁹ miseretur a tribuet. **S**ūt tñ quibz a fere
conferant. si quidem collatōne sobolem suam
nutriūt. a auces cibo suo pullos faciāt suos. **H**o
mini aut̃ soli tributū est. vt om̃s tāq̃ suos pa
scat. **D**ebz istud ipō natūē iure. **Q**uod si non li
cet non dare. quō detrahē licz. **N**ec ipē leges
nos docēt. que ea que detracta sūt alicui cū in
iuria psonz aut rei ipi⁹ cumulo restitui iubent
quo furē a detrahendo aut penīs deterreat. aut
multa reuocēt. **P**one tñ q̃ aliquis possit aut
penā nō timē aut multā illudē. **N**ūq̃d dignū
est vt aliquid alteri detrahāt. **S**eruile hoc vici
um a familiaē vltime cōdicōni. **A**deo cōtra na
turam vt inopia magis hoc extorquerē videā
tur q̃ natura suadē. **F**uoz tamen occulta fue
ta. diuitum rapine publice. **Q**uid autem tā cō
tra naturā q̃ violat̃ alteri tui conmodi causa.
Cum p oib⁹ excubādum futūd as molestias
suscipiendū laborē natural̃ affect⁹ psuadeat. a
gloriosum vnicuiq̃ ducaur. si periculis pro
prijz q̃rat vniuersoz trāq̃llitatē. multūq̃ libi

~~1001~~

vnusquisq; arbitretur gratus excidia patrie ē
pulisse. q̄ ppria picula. prestātusq; sibi esse exi
stimet q̄ operam suam patrie impendat. q̄ si i
ocio positus trāquillā vitam voluptatū copijs
fundus egisset. **H**inc igitur colligitur q̄ homo
qui scdm nature formatus est directōnem vt o
bediat sibi a nocere nō posset alteri. **Q**d ficui no
cet naturā violet. neq; tantū est cōmodi. qd a
dipisci sese putet. quātum incōmodi qd ex eo si
bi accidat. **Q**ue enim pena grauior q̄ interioris
vuln⁹ consciētie. **Q**d seuerius iudiciū q̄ dome
sticum. **Q**uo vnusquisq; sibi est reus. seq; ipse
arguit. q̄ iniuriā indigne fratri fecerit. **Q**d nō
mediocriter scriptura cōmendat dicens. **E**x ore
stultoꝝ baculū cōtumelie. **S**tulticia igitur cōde
pnatur. qui cōtumeliā facit. **N**onne hoc magis
fugiendum q̄ mors q̄ dispendium q̄ inopia q̄
exilium. q̄ debilitatis dolor. **Q**uis enim vicū cor
poris aut patrimonij dampnū. nō leuius ducat
vicio animi. ⁊ existimacōis dispendio. **L**iquet
igitur id expetēdum ⁊ tenēdum omnib⁹. q̄ ea
dem singuloꝝ sit vtilitas. que sit vniuersoꝝ ni
cibilq; iudicandū. nisi qd in cōe profit. **Q**uō eni
potest vni prodesse. qd inutile sit omnib⁹. **M**ichi
certe nō videtur qui inutilis est omnib⁹ sibi vtil
esse posse. **E**tenim si vna lex nature omnib⁹. vna
vūq; vtilitas vniuersoꝝ. ad consulendū vūq;

PTE

omib⁹ natuē lege ostringimur. **N**ō est igitur e-
ius q̄ consultū velit alteri secūdam naturā. no-
tere ei aduersum legē nature. **E**t enim hī qui
in stadio currūt ita ferūtur p̄ceptis informari
atq; instrui vt vnusquisq; celeitate nō fraude
cōtendat. **C**ursuq; q̄ntum potest ad victoriam
p̄peret. si p̄lantāē aut altez. aut manu deicere
non aufit. quātomagis in hoc cursu vite istius
sine fraude alteri⁹ a circūscriptōe gerenda no-
bis victoria est. **Q**uerūt aliqui si sapiēs in nau-
fragio possit. insipienti naufragio tabulam ex-
torquē possit. vtrum debeat. **M**ichi quidē a si p̄-
stabilis cōi videatur vsu sapiētem de nau-
fragio q̄ insipientem euadē. tñ non videtur q̄
vire xpianus a iust⁹ a sapiens querē sibi vitā
aliena morte debeat. vt pote qui etiam si latro-
nem armatum incidat. fericētem ferire non pos-
sit. nedū salutem defendit. pietatē cōtaminet
de q̄ i euāgelij libris apta a euidēs sentētia ē re-
condē gladiū tuū. **O**is enī qui gladio percussit
gladio feriet. **Q**uis latro detestabilior q̄ perse-
cutor qui venerat vt xpm occidēt. **S**i noluit se
xp̄us p̄secutorū defendi vulnē q̄ voluit suo vl-
nere om̄s sanaē. **C**ur ei te potōre altei iudices
cū vizi sic xp̄iani p̄ferre sibi altez nīl sibi arroga-
re nullū sibi honozē assumere nō vēdicāē pre-
miū sui meriti. **D**einde cur non potius toleraē

incommodum. quod alienum commodum diripe assue-
 scas. Quid tam aduersus naturam quam non esse contem-
 tum eo quod habeas. Aliena querere abire turpiter
 Nam si honestas secundum naturam. Omnia enim deus
 fecit bona valde turpitudine utique contraria est.
 Non potest ergo honestati conuenire et turpitudi-
 ni hoc inter se discreta nature lege sint.

Et iam ut etiam

Capitulum. 7.

S in hoc libro ponam fastigium in quo ve-
 lut in fine disputacionis nostre diriga-
 sententiam ut nichil expectandum sit. nisi quod hone-
 stum. nichil agit sapiens. nisi quod honestum sit.
 nisi quod cum sinceritate sine fraude sit. neque quicquam fa-
 cit in quo se crimine quoque obliget. etiam si latere
 possit. Sibi enim reus prius quam ceteris. Nec tam
 pudenda apud eum publicatio flagitii quam conscien-
 tia est. Quod non fidis fabul ut philosophi dispu-
 tant. sed vicissimis iustorum virorum exemplis doce-
 re possumus. Non igitur ego simulabo terre hya-
 tum. quem magnis quibusdam dissoluerit soluta
 ymbribus in quem descendisse giges atque sibi fabu-
 larium illum equum eneum offendisse a platone i-
 ducitur qui in lateribus suis fores habet. quas
 ubi aperuit aduertit anulum aureum in digito
 mortui hominis. cuius illic ex aine corpus iace-
 ret. aurique auarum sustulisse anulum. Sed cum se ad
 pastores recepisset egros. de quorum ipse numero

.677.

foret. casu quodā q̄ palcam ei⁹ anulī ad pal
mā cōueterat. ip̄e om̄s videbat. atq; a nullo
videbatur. Deinde cū in locum suū reuocasset
anulū. ab om̄ib⁹ videbat. Cui⁹ sollers factū
miraculi. pro anulī oportunitatē. regine stupro
potit⁹ necem ēgi intulit. ceterisq; interemp̄is
quos necādos putauerat ne sibi impedimento
foret. Ip̄ die regnū adept⁹ est. Da inquit hunc
anulū sapienti. vt bñficō ei⁹ possit latere cum
deliquerit. Non enim min⁹ fugiet peccator⁹ cōtra
giū. q̄ si non possit latē. Non enim latebra sa
pienti⁹ spes impunitatis sed inno cētia est. deni
q; lex nō iusto. s; iniusto posita ē. q̄ iust⁹ legē
h; mētis sue. ⁊ eq̄tatis ac iusticie sue normā. I
deoq; nō terrore pene reuocat a culpa s; hone
tatis ēgula. Ergo vt ad p̄positū eēdam⁹ nō fa
bulosa p̄ reis. s; vera p̄ fabulosis exēpla p̄fe
rā. Quid enim michi op⁹ est fingere terre hy
atum equū eneu. anulūq; aureū in digito de
functi reptum. cuius anulī tanta sit vis vt pro
arbitrio suo. qui eū sit indut⁹ anulū. appare
at cū velit. Cū autē nolit e cōspectu se p̄ntium s; b
tēhat. vt p̄ns nō possit videri. nepe eo tēdit stu
dio. vt ⁊ sapiēs eē si isto vtaē anulo q̄ possit p̄
pria flagicia celare ⁊ regnū asseā nolit nec pecca
re. ⁊ gēui⁹ ducat scēleis ⁊ragiū p̄ā ⁊ dolōrib⁹.
An v̄eo spe impunitatis vtaē ad p̄petrādū scēl⁹

100

Quid inq̄ michi opus est figmēto anuli. **C**um
possim docē ex rebus gestis q̄ vir sapiēs cum
sibi in peccato. non solum latendū sed etiam re
gnandū videret si peccatum admittēt. contē au
tem periculum salutis cerneret. si dedimaret fla
giciū qd̄ sibi ēgnū pararet. **D**eniq; dauid cū
fugeret a facie regis saul. q̄ cum rex cū tribus
milib; viroz electoz ad inferendā necem in de
serto quereret ingressus in castra regis cū dor
mientē ostendisset. nō solum ip̄e non percussit. s;
etiam p̄terit. ne ab aliquo qui simul ingressus
fuerat p̄meretur. **N**am cum diceret ei atesa. cō
dusit dñs hodie inimicum tuū in manib; tuis. a
nunc occidam eū. respondit. **N**ō cōsumas eūm
qm̄ quis inijciat manū suam in xpm̄ deum. a pu
rus erit. **E**t addidit. **V**ixit dñs. quoniā nisi do
min; percussit illum. aut nisi hora illius venerit
vt moriatur. aut in pugna discesserit. a appona
tur. michi nō sit a domino inijcere manū meā
in xpm̄ deum. **I**taq; non permisit necari eum. s;
solam lanceā que erat ad caput eius a lentūcu
lam sustulit. **I**taq; dormiētib; cunctis egressus
de castris transiuit in cacumē montis. a coargu
ere cepit stipatores regios. a precipue p̄cipē
miliē abner. q̄ nequaq̄ fidam adhiberet cu
stodiam regi a domino suo. **D**eniq; demōstra
ret vbi esset lancea regis vel lentūcula que eāt

ad caput eius. Et appellat⁹ a rege lanceā red-
didit. a dñs inquit cōstituat vnicuiq; iusticias
suas a fidem suā sicut tradidit te dñs i manus
meas. a nolū vindicāē manu mea in xpm do-
minū. Et cū hęc dicēt. timebat tñ infidias ei⁹ et
fugit. Sed cū exilium mutās. nec tñ salutem p̄-
tulit innocētiē. cū iam scdo facultate sibi tribu-
ta regis necādi nolūisset vā occasionis bñficiō
que a securitatē salutis metuendi. a regnū of-
ferebat exuli. Vbi op⁹ fuit Johannī gigeo a
nulo. qui si tacuisset nō eēt occāsus ab herode
Prestā ē hoc illi potuit silentiū suū. vt a vidēret
a nō occidētur. S; qz non solū peccare se p̄tē
salutis a fensione passus non est. Sed ne alie-
nū quidē peccatū ferre ac p̄peti potuit. ideo in
se causā necis erātavit. Certe hoc negāē non
possunt potuisse fieri vt anuli bñficiō absconditē

Ed fabula a si

Capitū. 6.

Svim non h; veritatis. hāc tamē racōnē
habet vt si posset celare se virtustus.
tamen ita peccatum dedimet quasi celare non
possit. Nec personam suam indutus anulum.
sed vitam suam xpo indutus abscondat sicut
ap̄lus ait. quia vita nrā abscondita est cum
criso in deo. Nemo ergo fulgere querat. ne-
mo sibi arrogt. nemo seiadet. Nolebat se cri-
stus hic agnoscī nolebat p̄dicari in euangelio

nomen suū cum in terris versaretur. Venit vt
 lateret seculum hoc ⁊ nos ergo simili modo ab
 scendam⁹ vitam nostrā xpi exemplo. fugiam⁹
 iactātiā predicari non expectam⁹. Melius est
 hic esse in humilitate. ibi in gloria. Cum xps in
 quit apparuit tūc ⁊ vos cum illo apparebitis in
 gloria. Non vincat igitur honestatē vtilitas. s;
 honestas vtilitatem. Hanc dico vtilitatē que
 existimatur scdm vulgi opimionē

Capitulum A.

Mortificetur auaricia. moriatur cōcupiscen
 tia. Sand⁹ in negociationē introisse ne
 gat. quia precioꝝ captare incrementa.
 non simplicitatis. s; veruicie est. Et alius ait Ca
 ptans precia frumentī. maledict⁹ in plebe. Dif
 finita sentētia nichil disputacōni relinquēs. q̄
 le concussum gen⁹ solet dicendi esse. cū ali⁹ al
 leget agriculturā laudabilem apud omnes ha
 beri. fruct⁹ terre simplices esse. plus qui semina
 uerit cōprobacōrem fore vberiores redditus. idu
 strie nō fraudari negligentie magis et iniuriā
 ruris incultā ēpretendi solere. Araui inquit stu
 diosius. vbi⁹ seminavi. diligentius excolui. to
 nos collegi prouētus. sollicitius recondi. seruauī
 fideliter prouide custodiui. Nūc i tempore famis
 vendo. subuenio esulentib⁹. vendo frumētum nō
 alienū. sed meū. non plus q̄ ceteri. p̄mmo etiam
 minori precio. Quid hic fraudi est. Cum multi

possent periclitari si non haberent quod emerent. Num industria crimen vocatur. Num diligentia reprehenditur. Num providentia vituperatur. Fortasse dicat a ioseph frumentum in habundantia collegit. in caritate vendidit. Num carius aliquis emere compellitur. Num ius adhibetur emptori. Omnibus deservit emendi copia. nulli irrogat iniuria.

Capitulum octauum.

His igitur quantum cuiusque fert ingenium disputatis exurgit alius dicens. Bona quidem agricultura que fructus ministrat omnibus que simplici industria accumulatur terrarum fecunditatem in nihil doli. in nihil fraudis interferens. Demum si quod vicij fuerit plus dispendij est quam si bene aliquis seminauerit melius meret. Si sinez tritici granum seuerit. puriore ac sinceram messem colligit. fecunda terra multiplicatum reddet quod accepit. fidelis ager feneratos solet restituere proventus. De redditibus igitur vberis glebe pinguis soli iusta sperare compendia. Cur ad fraudem conuertis nature industriam. Cur inuides vobis hominum publicos partus. Cur populum minus habundantiam. Cur affectas inopiam. Cur optati facis a pauperibus sterilitatem. Cum enim non sentiant beneficia fecunditatis te auctiorante

~~ADP~~

a precio condente frumentum optat potius nichil
nasci. quam te de fame publica negociari. **A**mb frum
entorum indigentiam. alimentorum penuriam. vobis
soli partus ingemistis. flet publicam fertilitatem.
Horrea frugum plena deploras. **E**xploras quan
do sterilior puentus sit. quam exilior partus. notis
tuis gaudes accidisse maledictum. **v**t nichil cuiquam
nascetur. **T**unc messem tuam venisse letaris. tunc
tibi de omnium miseria congeris opes. **E**t hanc tu
industriam vocas. hanc diligentiam nominas que
calliditatis verucia. que astucia fraudis est.
Et hoc tu remedium vocas. quod est commentum neque
cie. **L**atro enim hoc an fenus appellem. **C**aptam
tur tanquam latrocinij tempore. quibus in viscera ho
minum dure insidiator obrepas. **A**ugetur preci
um tamquam sorte cumulatam feneratoris. quo periculum ca
pitum acerbatur tibi condite frugis multiplicatur
usura. **T**u frumentum quasi fenerator occultas
quasi venditor auctionaris. **Q**uid imperaris ma
te omnibus. quod maior futura sit. fames. quasi ni
chil frugum superfit. quasi infecundior annus se
quatur. **L**uce tuum damnum publicum est. **J**oseph
sanctus omnibus aperuit horrea. non clausit. nec pre
cia captavit anone. sed per benne subsidium colloca
uit. nichil sibi acquirunt. sed quemadmodum fames
etiam impotenter vinceretur provida ordinatione
disposuit. **L**egisti quemadmodum hunc frumentarium

pcij captatorē exponat in euāgelio dñs iherus
cui⁹ possessio diuites fruct⁹ arculic. a ille quasi
egens dicebat. **Quid faciā. Non habeo quo cō**
gregem. Destruā horrea a maiora faciā. Cum
scire non posset utrū sequētī nocte aia sua ab
eo reposceret. nesciebat quid faceret. quasi ei
alimēta dēssent. Dicebat ābiguo. Nō capie
bant anonā herrea. a ille se egere credebat. Re
dē igitē Salomon. Qui cōtinet inquit frumētū
relinquet illud natōmb⁹. non heredib⁹. qm̄ a
uarietate emolumētū ad successorum iura nō p
uenit. Qd non legitime acquirēt quasi venis
quibusdā ita extraneis diripiētib⁹ dissipatur
Et addidit. captās anonā maledict⁹ in plebe
est. Bñdictō autem ei qui participat. Vides
ergo qd largitorē frumētū esse dēcat. nō precij
captatorē. Nō est igitē ista utilitas i qua pl⁹
honestati detrahēt q̄ utilitati adiūgēt.

Sed a illi qui pegrinos **Capit. 9.**
vite prohibent nequa q̄ probādi expel
lere eo tpe quo deb; iuuat. separe a cō
mercij cōis parētis suos part⁹ negat. imita
tam sorta viuēdi cū quib⁹ fuerit cōmunia in
ra. cum hijs nolle in tempore necessitatis sub
fidia partiri. **Fere non expellunt feras. et ho**
mo excludit hominem. fere ac bestie conmu
nem putāt oib⁹ victum. quē terra ministrat.

Ille etiam deformem generis sui. adinuat homo
impugnat. **Q**ui nichil a se alienum debet credere
quicquid humani est. **Q**uanto ille rectius. quam cum
iam puerctia processisset etate. a fame toleraret
ciuitas. atque ut in talibus solet. peteret vulgo ut
peregrini urbe prohiberetur. prefecture urbane
curam ceteris maiorē sustinens. conuocauit ho
noratos. a locupletiores viros. poposcit ut in me
diam confuleret dicens. quod immane esse peregri
nos cici. quod hominem ab huius exui. qui cibum mo
rienti negaret. **C**anes ante mensam impastos
esse non paciuntur. a homines excludim. **Q**uam
inutile quoque tot populos mundo pice. quos di
ra conficiebat tates. quatos urbis sue pice quam sole
ret adiumento esse vel in conferendis subsidijs
vel in celebrandis commercijs. neminem fame alie
nam iuuare protrahere. ut plurimum diem posse
non inopiam expellere. **I**mmo tot cultoribus extin
ctis. tot agricolis occidentibus occasura in perpetu
um subsidia frumentaria. **H**oc igitur excludimus
qui victum nobis inferre confuerunt. hos nolimus
in tpe necessitatis pascere. qui nos omni etate pa
uerunt. **Q**uanta sunt que ab ipsis nobis hoc ipso
tpe ministrantur. **N**on in solo pane vivit homo
Nostra illic familia. plerique etiam nostri paren
tes sunt. **R**eddamus quod accepimus. sed veremur ne
cumulemus inopiam. **P**rimum omnium misericordia

.R.F.F.

nūq̄ destituit s̄ adiuuat. Deinde subsidia an-
ne. que in hīs impartienda sūt collatōne re-
dimam⁹. reparem⁹ auro. Nūquid hīs deficiē
tib⁹ non alij nobis redimendi cultores viden-
tur. Quanto vili⁹ est pascere q̄ emē cultores.
Vbi etiam repares. Vbi etiā inuenies quē re-
formes. Adde si inuenias. qd̄ ignatū et alienū
vsus numero possis substituē non cultui. Quid
plura. Collato auro coacta frumēta sunt. Ita
nec habūdantiā vrbis minuit et peregrinis a-
limoniā subministravit. Quāte hoc cōmenda-
tōnis apud deū sanctissimo seni. quēte apd̄ ho-
mines glorie. Hic magn⁹ vere probat⁹. qui po-
tuit Impatori dicere. demōstrans puicic totiq̄
populos. Vos tibi om̄s reseruauī. Vbi viuunt
bñficō tui senatus. Vos tua curia mori abstulit.
Quāto hoc vtilius q̄ illd̄ qd̄ proxime roma
factum est eiectos eē vrbē amplissima qui plu-
rimā illic iā et atē trāsegerat. flētes cū filijs ab-
isse quib⁹ velut cūib⁹ ad moliendū exiliū de-
plorarēt interruptas opluriū necessitudines.
diruptas affinitates. Et certe accidit an̄i fe-
cūditas. inuictō vrbis sola egebat frumento
potuiss̄ iouari. peterēt ab ital̄ frumētū. quoz̄ fi-
lij expellebant. Nichil hoc turpi⁹ excludē quā
si alienū. ⁊ epigē quasi suum. Quid illum eiās
q̄ de suo pascē. quid illum eiās qui te pascit.

Seruū refines. trudis parentē. frūmentū fuscū
 pis. nec affectum impartis. Victum extorques
 nec rependis graciā. Quā deforme hoc q̄ inuū
 le. Quō enim vtile potest esse quod nō decet. q̄
 tis corporatoꝝ subsidij dudū roma fraudata
 est. potuit a illos nō amittē a euadere famē. ex
 pectatis ventoz opportunis flatibus expirātib⁹
 cōmeatum nauū. Quā vero illud sup̄ius hone
 stum atq; vtile. Quid enī tam decoꝝ atq; hone
 stum q̄ collacōnem locupletū inuari egentes.
 ministrare victū esuriētibus. nulli cibum de fore
 Quid tā vtile q̄ cultores agro reseruari. nō in
 teriē plebem rusticanoz. Quod honestū igitur
 a vtile est. a qd vtile honestū.

Capitūo.

S Contra qd inutile indecoꝝ. Quod autē in
 decoꝝ. id etiā inutile. Quomō maioꝝ
 nostri seruitō exire potuisset. nisi id non
 solum turpe sed etiā inutile credidisset regi ser
 uire egyptoꝝ. Ihesus quoq; et caleph missi
 ad explorandā terrā quidem vberem terrā sed
 a feroāssimis inhabitari gentib⁹ nūciauerunt
 Terrore belli populi infractus. ēcusabat terre
 eius possessionem. Suadebant missi explorato
 res. Ihesus a caleph terrā esse vālem. indecoꝝ
 putabant cedē nacōmb⁹. Lapidari potius eli
 gebant. qd minabatur popul⁹ q̄ decedē de ho
 nestate dissuadebāt ali⁹. plebs eclamabat dicēs

Adversus diras et asperas gentes bellū fore ea
dēdū sibi in prelium. mulieres suas. et pueros
direptōni futuros. Exarhit dñi indignatio vt
om̄s vellet pdē. s̄ rogante moysi t̄pauit sētē
tiam. vlcōnem distulit. **S**atis esse pfidis suppli
cij iudicās. et si p̄ceret interim nec p̄cuter incre
dulos. ad eam tñ terrā q̄ recusauerāt p̄pter i
credulitatis sue p̄cū nō puenirēt. s̄ pueri et
mulies qui nō inuimurauerāt vel sexu vel
etate veniabiles. caperēt ei⁹ terre p̄missam te
reditatē. **D**emq; quicūq; erāt a vicefimo āno
et supra in deserto eoz mēbra ceciderūt. sed ali
oū dilata pena est. qui aut ascenderūt cū ihu.
et dissuadendū putauerūt. plaga magna stati
mortui sunt. **I**hs vero et caleph cū innoxia eta
te vel sexu in terram p̄missionis intrauerūt
Pars igitur melior: gloriam p̄tulit salutē. de
terior: salutem honestatē. **D**iuina autē sententia
eos probauit. apud quos ea que videbātur sa
lutē potius q̄ honestatē accōmoda p̄pondera
bāt. **N**ichil itaq; deformi⁹ q̄ nullū habē amo
rem honestatis. et vsu quodā degeneis merca
tuē q̄stu sollicitatē ignobilia inriū. estuatē i cor
de diebus ac noctib⁹. **H**iatē in aliem detrimen
ta patrimonij non eleuare animum ad hone
statis nitorem. non considerare vere laudis
pulchritudinē

Capitulum vnderimum

Hinc nascitur aucupio queſite hereditatis continencie atq; gravitatis ſimulacione captate. Qd abhorret a pposito xpiani viri. Omne eni qd arte elicitu a fraude copoſitum eſt caret merito ſimplicitatis. In ipſis q nullum eccleſiaſtici ordinis officiu receperunt in congrua iudicatur affectate ambico hereditatis in ſupremo fine vite poſuit hos ſuū habere iudiciu vt libe teſtene quod ſenciūt qui poſtea non ſunt emēdaturi. cū honeſtum non ſit cōpetentia cōpendia alijs vel debita vel parata a uertere. cū vel ſacerdotis vel miniſtri ſit prodeſſe ſi fieri poteſt omib9 obeſſe nemini. Deniq; ſi nō poteſt alteri ſubuenire. niſi alter ledatur cōmodus eſt neutrū iuuari q̄ grauari alterz. Ideo q; in cauſis pecuniarijs interueniē nō eſt ſacerdotis in quib9 non poteſt fieri quā frequentez ledatur alter qui vincitur. quoniā interceſſoris beneficiō ſe victum arbitrat. Sacerdotis eſt igiē nulli nocere. prodeſſe velle omnibus. Poſſe autem ſolius eſt dei. Nam in cauſa capitis nocere ei que iuuare debeas piditante. non ſine peccato eſt grauī. In cauſa autē pecunie odia quere inſipientie eſt. cū pro ſalute hominis graues frequēter fiāt moleſtię. i quo etiā piditari glo.

Repoſita igitur **Ca. 12.** **T**riofum ſit forma i ſacerdotis officio teneatur vt nulli

noceat. ne laessit? quidē a aliqua inūria of-
fensu s. **Bon?** est enim vir qui dixit. **Si** redidi
retribuētib? michi mala. que enim est gl'a si
eū non ledim? quā nos nō leserit. **S;** illa virt?
est si lefus remittas. **Quā** honestū. q? dauid cū
potuisset regio inimico nocē. maluit prē. q? etiā
vīle quī successori hoc profuit vt discerēt omīs
fidem regi seruaē pprio. nec vsupae imperiū s?
vereri. **I**raq? a honestas vtilitati prelata est. a
vilitas sesuta honestatē est. **P**ay est q? pper-
cit. **A**ddidit q? etiā i bello doluit occisum. et fle-
biliter deplorauit dicēs. **M**ontes qui estis i gel-
boe. neq; ros neq; pluuia cadat sup vos. mō-
tes mortis qm̄ ibi sublatā est pcedō potētū p-
tētio saul. **N**on est vnā? i oleo a sanguine vl-
neratorum a ex adipe belligerantiū. **S**agitta io-
nathe non est reuerfa ētro a gladius saul nō
ē reuerfus vacu? **S**aul a **J**onathas speciosi a
clarissimi inseparabiles in vita sua. a in morte nō
sunt sepāti. **S**up aquilas velocōres. sup leones
potencōres. filie israhel plorate sup saul. qui ve-
stibat vos vestimenta coccinea cū ornato vīo
quī imponebat aux sup vestimēta vestra. **Q**uō
cēderūt potentes in media pugna. **J**onathas
i morte vulnerat? ē. **D**oleo inte frater ionatba
speciosus mi valde cēdeāt amor tu? i me sicut a
amor mulier. **Q**uō cēderēt potētes et perierūt

arma concupiscenda. Que mater sic vnicū de
 ferret filium. quē admodū hic defleuit inimicū
 Quis gracie auctore tantis prosequeret laudi
 bus. quātis iste persecutus est insidiatore capi
 tis sui. Quā pie doluit. quāto ingemuit affectu
 Aruerunt montes pphético maledicto. et dīna
 vis sententiam maledicentis impleuit. Itaq;
 pro regio necis spectaculo penā elementa sol
 uerunt.

Capitulum. 13.

Quid vero sancto Nabuthe que fuit cau
 sa mortis. nisi honestatis cōtemplatio. e
 Nam cū ab eo vineā rex posceret pecuni
 am datuz se pollicens indeoz precium pro pa
 terna recusauit hereditate. maluēq; morte decli
 nare huiusmodi turpitudinē. Non michi inquit
 faciat dñs vt dem tibi hereditatē patrū meorū
 Hoc est tantū michi obprobrium nō fiat. non
 pmittat. deus tantū extorqueri flagiciū. Nō vt
 q; de vitibus dicit. neq; enim de vitibus cura ē
 deo. neq; de terreno spacio. sed de iure loquitur
 patrum. Potuit utiq; alterā vineā de vineis re
 gis accipere et amicus esse. in quo nō mediocis
 seculi huius vtilitas estimari solet. sed qđ tur
 pe erat. iudicauit non fieri vel videri vāle. Ma
 luēq; piculum cū honestate subire. q̄ vtilitatē
 cum obprobrio vulgarē. vtilitatem loquor nō
 illam in qua etiā honestatis grā est. Deniq; et

ip̄e rex potuit extorquē sed impudēs arbitrabatur. sed occisum doluit. **D**ñs quoq; mulieris imanitate que honestatis immemor turpe ante tulit luctum. cōgruo supplicō plectētem anū cīavit. **T**urpis itaq; oīs est fraus. **D**emiq; eē in rebus vilib⁹ execrabilis est statē fallacia. a fraudulenta mensura. **S**i in foro rex venalium in vsu cōmercōrū fraus plectit. potest ne ite reprehensibilē videri inter officia virtutum. clamat salomon. pond⁹ magnū a exiguū. a mēsure duplices. immūda sunt corā dño. **S**upra q̄ ait. **S**tatera adultera abhominatō est dño. pōdus autē equum acceptabile est illi. **I**n oibus igitur decora est fides. iusticia grata. mēsure equitatis iocunda. **¶ Capitulum. ix.**

Quid autem loquar de contraditib⁹ ceteris. ac maxime de cōmpōne prediorū vel trāfactōib⁹ atq; factis. **N**ōne honestatis formule sunt doli malū abesse. eūq; cui⁹ doli fuerit dephensus duplici pene obnoxii fore. **V**biq; igitur honestatis pponderat cōsidera cō. que doli excludit. fraudem ciat. **V**n̄ recte generalē dauid pmpfit sententiā. **D**icēs **N**ec fecit primo suo malū. **N**ō solū itaq; i contraditib⁹ in quibus etiam vicia eorum q̄ veneāt prodi iubet. ac nisi intinauerit vēditor. q̄uis in ius emptoris transcripserit doli accōne vacuātus

sed etiam generaliter in omnibus solis abesse de-
 bet. aperienda simplicitas. intimanda veritas est.
Veterem autem istam de dolo non iurisperitorum formu-
 lam. sed patriarcharum sententiam scriptura diuina
 euidenter ostendit in libro testamenti veteris. qui
 ihesu naue inscribitur. Nam cum exisset fama per
 populos siccatum esse mare. in hebreorum transitu.
 fluxisse aquam de petra de celo diuinam ministra-
 ri alimoniam toti populi milibus habundantem con-
 ruisse muros iericho. sacro tubarum sono. idu et v-
 lylatu plebis arictatos. getho quoque regem vin-
 ctum et suspensum in ligno usque ad vesperam ga-
 baonite metuentes validam manum venerunt cum
 verucia simulantes se de terra longinqua esse. diu-
 pegtinatos dirupisse calciamenta. detruisse a-
 midus vestium. quarum veterescentium indicia mon-
 stra rent. **C**ausam autem tantum laboris emerende
 pacis et inuente cum hebreis esse amicitie cupidi-
 tatem. **E**t ceperunt ab ihesu naue poscere ut secum
 fieret societatem. **E**t quia adhuc erat igna-
 rus locorum. atque incolarum inscius. non cogno-
 uit fraudes eorum neque deum interrogans. sed cito
 credidit. **A**deo sancta erat illis temporibus fides eo-
 rum. ut fallere aliquos posse non crederent. **Q**uis
 hoc reprehendat in sanctis. qui ceteros de suo
 affectu estimat. **E**t quia ipsis amica est veritas
 mentiri neminem putat. fallere quid sit ignorat.

~~100~~

Libenter credūt qđ ipi sūt. nec possunt suspe-
ctum habē qđ nō sunt. Vnde salomon ait. ino-
cens credit omni verbo. Non vitupanda facili-
tas. s; laudanda bonitas. hoc est innocentē cē
ignorare qđ noceat. a si circūscribitur ab aliq;
de omnib; tñ bene iudicat qui fidē esse in omi-
bus estimat. hac igit; mētis sue deuocōne indi-
nat; vt crederet testamentū disposuit. pacem
dedit. cōfirmavit societate. S; vbi in terras eo-
rum ventū est deprehensa fraude. q; cū essent
finitimū aduenas se esse simulauerūt circūscri-
ptū sese popul; pat; indignari cepit. Ihesus
tñ pacem quā dederat reuocandā non censuit
q; firmata erat sacramēti religione. ne dū ali-
enā phidiam arguit suā fidem soluēt. Multauit
eos tñ vilioris obsequio ministrii demētor
sentētia. s; diuturnior. man; enī officijs pena
retoris astucie. hereditatio in hunc diem min-
isterio deputata. ¶ Capitulum. i. r.

Qon ego i hereditatib; aduēdis digitoz
pulsionēs. a nudi successoris salutatio-
nes notabo. Nam hec etiam vulgo no-
tabilia. non simulate piscacōis compositas co-
pias. vt emptoris illiceretur affectus. Cur
enim tam studiosus luxurie ac deliciarum
reperitus est. vt huiusmodi fraudi pateret.
Quid michi tractare de sicacusano illo ameno

~~1000~~

secretoq; successo a de siculi hominis calliditate
qui cū pegrinum aliquē repisset cognouit qd
cupidus esset ortoz venalium. ad cenā in ortos
rogauerit promississe inuitatū. post pridie venis-
se ostendisse illic magnam piscatorum multitu-
dinem exquisitis copijs ad ornatū cōuiuū. In
profectu cenantiū ante oculos composito pesca-
tores vbi nunq̄ ante iaciebant recia. **V**nus
quisq; qd̄ ceperat certatim offerebat epulanti-
bus. supra mensam pisces ingererantur. o-
culos recumbētium resiliētes verberabāt. **M**irari
cepit hospes tātā copiā piscium. tantarumq;
numez cimbarū. **R**esponsum querētī. aquatio
nem illic esse dulcis aque grā. innumerabiles
eo pisces conuenire. **Q**uid multa. **P**ellepit ho-
spitem vt sibi extorqueret ortos. vendē volens
cogitur precū grauatas suscipit. sequētī die ad
ortos emptor cum amicis venit. **N**auigiū nullū
intēnit p̄cūtantī nū aliqua piscatorib; eo eēt
die feriarū solemnitas responderetur nulla. nec
vnq̄ illic preter hesternū piscari solitos. **Q**uam
hic redarguendi habet auctoritatem doli qui
tam turpe captatit aucupiū deliciaz. **Q**ui cum
alterū peccatū arguit. ipse deb; a peccato alien⁹
esse. **N**on ergo hmōi nugas e; in hāc ecclesia
stice censionis auctoritatē vocato que genera-
liter cōdemnat omnē lucri turpis appetentiā

breviꝫ sermonis opendio excludit leuitatem
ac verficiam

Capitulum iij.

Iam de eo quid loquat qui de eo testam̄
to qđ ab alijs lic; factū. falsum tñ agno
uerit. hereditatē sibi aut legatū vendi
cet. a lucrū querat alicno crimine. Cū etiam le
ges publice eū qui sciens falsū vtitur tanq̄ re
um facinoris astringāt. Regula autē iusticie
manifesta est. q̄ a vero dedmaē viz non detet
bonū. a dampno iniusto affligē quē q̄. nec doli
aliqđ anectere fraudis v̄ opponē. Ruid euidē
tius eo qđ ananias qui fraudauit de precio a
gri sui quē ipse vendiderat. et portōnem precij
tanq̄ fūme totius numerū ante pedes ap̄loꝝ
posuit sicut reus fraudis intrent. Licuit vtiq;
illi nichil afferre. et hoc sine fraude fecisset. S;
quia fraudē amiserat non liberalitatis gēciam
reportauit. s; fallacie penā exoluit. Et dñs in e
uāgelio cū dolo accēdētes epudiabat dicēs. vl
pes foueas hñt. qm̄ in simplicitate cordis et i
nocētie nos iab; viuē. Dauid qđ ait sicut noua
cula acuta fecisti dolū. Rēq̄cie arguēs pditorē
eo qđ instrumētum hmōi ad hōis adhibet or
natū. et plezq; vlcerat. Si quis igitē pretēdat
graciam et dolū nectat pditoris exēplo. vt cū
quē ptegeē debeat prodat ad mortem instrum̄
ti istū? compaōne censetur. quod ebrie mētis

et titubantis vicō manus vulnerare cōfueuit. Si
 aut iste maliciē ebrius vino pfuneste prodiciōis
 iudiciū abimelech sacerdotis necē detulit. eo
 q̄ pphetam hospitiō recepisset. quē rex inuidie
 accensus stimulis psequēbatur. **Capitulum.**

Prum igitur ac sincerū oportet esse affe
 ctum. vt vnusquisq; simplicem sermonē
 pferat. vas suū ī sanctitate possideat nec
 fratrum circūscriptiōne verboꝝ inducat. Nichil
 promittat inhonestū. ac si promiserit tollerabili
 us est promissum nō facere q̄ facere qd turpe
 sit. **S**epe pleriq; constringunt seipsos in iurā
 di sacramēto. et cū ipsi agnouerint promittēdū
 non fuisse. sacramētū tamen cōtemplatiōne faci
 unt qd sponserūt. Sicut de herode supra scri
 ptimus. qui saltatrici premiū turpiter promisit
 crudeliter soluit. **T**urpe q̄ regnū pro saltatiōe
 pmittitur. crudele q̄ mors pphete pro iurā
 di religione donatur. Quāto tollerabilis tali
 fuisse pūrium sacramēto. si tamen pūriū pos
 sit dici. qd ebrius inter vīna iurauerat. qd eiuā
 tus inter saltantiū choros promiserat. **I**nferre
 disco pphete caput. et hoc extimatum est fidei cē
 quod amentie fuit. Neq; vnq̄ adducar vt cre
 dam non incaute pmississe principem iepte. vt
 immolaēt dño quicquid sibi reuertenti intra li
 men dom⁹ sue occurrēt. cū et ipm vōā penitueit

sibi. post q̄ filia occurrit sibi. Demiq; conscidit
vestimenta sua et dixit. **U**eu me filia impedisti
michi stimulu doloris facta es michi. **Q**ui licet
pio metu ac formidine acerbitate duē solucō
nis impleuerit. tamen luctu animum etiā po
steris statuit deplorādū. quā necesse habuit lu
gere etiā ip̄e qui fecit. Demiq; factū est p̄ceptū
a decretū in israel. ex diebus in dies. **A**mbula
bāt inquit filie populi israel lugētes filiā iep
te galaditis. quatuor dieb; i annū. **N**ō possum
accusae virū. qui necesse habuit implē qd vo
uerat. sed tū miserabil necessitas que soluitur
paricidio. **M**eli; est nō uouē q̄ uouere id qd
sibi cui p̄mittē nolit exoluī. **D**emiq; in ysaac
habem; exemplū. pro quo arietem dñs statu
it. immolari sibi. **N**on semp igit; p̄missa omia
soluenda sunt. **D**emiq; ip̄e dñs frequēter suā
mutat sententiam. sicut scriptura indicat. **N**ā
in eo libro qui scribitur numeri p̄posuerat p̄u
tere moite a p̄tere populum. s; postea rogatus
a moyse. reconciliat; est populo suo. **E**t itz ad
moysem a aarō ait. diuidite vos de medio fina
goge ei;. a consumate eos siml. quib; descendē
tib; a cetu. **D**athan a abiron. atq; chore subito
impios terra soluta p̄rupto hyatu absorbu
it. **P**recellent; a antiqu; istud exemplū de fi
lia iep̄te. q̄ illud quod memorabile habeatur

III

apud philosophos de duobus pitagoreis. quorum alter cum a tyrano dyomisio capitis dampnatus esset. prescripto mortis die poposcit. ut domum pgenendi ei facultas daretur. ut comendaret suos. ac ne reuertendi nutaret fides. Vadem mortis obtulit ea condicione. ut si ipse de foret ad constitutum diem. Vas eius sibi pro eo moriendum agnosceret. Nec qualitatem sponsonis quam offerabatur recusauit. constantique animo diem necis prestolabatur. Itaque alter se non subtraexit alter ad diem recepit. Quod eorumque fuit mirabile ut tyrannus eos ascisceret. quorum vergebatur periculum. Quod ergo in spectatis et eruditis viris plenum miraculi. Hoc in virgine multo magnificentius multoque illustrius deprehenditur. que magnificentiam patri ait. fac michi ut exiit te ore tuo. Sed spacium duorum poposcit mensium ut cum equalibus conuentum ageret in montibus que virginitatem eius predestinata neci. pro affectu persequerentur. Nec fletus equalium mouit puellam. nec dolor flexit. nec gemitus retardauit nec dies preteriret. nec sefellit hora. Rediit ad patrem quasi ad votum rediret. et voluntate propria cunctantem impulit fecitque arbitrato spontaneo ut quod erat fortuitum impietatis. fieret pietas.

Sceibi **Iu** **C**ais. **F**is sacrificium
dicit se offert mirabilis. que formidatum

populis viz. olofernen adiūt. firorū triūphali
septem caterua. **Quē** primo forme grā a vultu
decore ptulit. Deinde sermonis circūscriptit ele
gantia. **Prim⁹** triumph⁹ ei⁹ fuit. q̄ integrum
populum hostis de tabernaculo reuexit. **Secū⁹**
q̄ femina de viro reportauit victoriā. fugauit
populos cōsilio suo. horruerūt p se audaciā
ei⁹. **Vt**q; qd̄ in pitagoreis duob⁹ mirantē. nō
expauit mortis piculum. s̄ nec pudoris quod ē
grauis bonis feminis non idū carmificis. s̄ nec
totius exercit⁹ tela trepidauit. **Stetit** inter cu
neos tellatorū femiā. inter viduicia arma secu
ra mortis. **Quātū** ad molē spectat piculi. mori
tura processit. quātum ad fidē dimicatura. **Ho**
nestatem igit̄ secuta est **Judith** dū eam sequi
tur vtilitatē inuenit. **Honestatis** enī fuit phi
bē. ne popul⁹ dei se proſanis daēt. ne ritus pa
trios a sacramēta p̄dēt. ne sacras virgines.
viduas graues. pudicas matronas. barbari
ce obicēt impuritatē. ne obſidionē deditio
ne soluēt. **honestatis** fuit se malle p̄ omib⁹ pidi
tari. vt om̄s erimēt a piculo. **Quāta** honesta
tis auctoritas. vt cōsiliū de sum̄is reb⁹ seina sibi
vēdicaēt. nec a p̄cipib⁹ ppli adiutorē p̄sumēt
quāta grā vt inueniēt. qd̄ v̄o helise⁹ n̄ honesta
tē secut⁹ est. **Cum** exercitum syrie q̄ ad obſidē
dum cū venerat captiuū introduxit i samariā

alius oculos cecitate obdurerat. et dixit. domi
 ne aperi oculos eorum ut videant. Itaq; cum
 rex israel pcutere ingressos vellet. eamq; sibi a
 ppheta facultatem posceret. respondit nō percu
 tiendos quoz captiuitatem nō esse manu ope
 ratus. armisq; bellicis sed magis subsidio alim
 torū iuuandos. Deniq; epularib; refecti copijs
Nūq̄ postea in terra israel pyrre syrie reuer
 tendum putauerunt. Quanto hoc sublimius q̄
 illud grecoꝝ q̄ cum duo populi aduersus se de
 gloria imperioq; decertarēt. a alter ex hīs ha
 beret copiā quemadmodū naues alterius po
 puli dangulo exureret. turpe credidit. maluitq;
 min⁹ posse honestate q̄ plus turpiter. Et isti q̄
 dem sine flagitiō hoc facere nequibāt. ut eos q̄
 consumādi belli p̄fici gratia in societatem cōue
 nerāt. ac fraude deciperēt. quam licet nō possent
 negare. possent tñ non erubescere. **H**eliseus au
 tem non fraude deceptos licet sed potestate dñi
 p̄cussos. maluit tamen seruare q̄ pdere. q̄ deco
 rū foret hosti parcere. a aduersario donare vitā
 quam potuisset auferre nisi pep̄cisset. **L**iquet
 igitur id quod decorū est semp esse v̄tile. **N**am
 et iudith sancta decoro cōtemptu pprie salutis
 soluit obsidionis piculum a publicam honesta
 te ppria acq̄siuit v̄litate. Et helise⁹ gloiosi⁹ ig
 ni q̄ p̄cussit. a v̄tili⁹ seruauit hostes q̄ ceperat

113

Quid aut aliud Iohes n̄ hō **Ca. 19.**
onestatē cōsiderauit. vt ihōēstas nuptias
ecēi ēge nō possz ppeti dicēs. Nō tibi licz
illam vxorē habē. Potuit tacē nisi indecorū si
bi iudicassz mortis metu vey nō dicē. indinare
regi pphetiam auctoritatē adulaōe subterere
Itaqz mortuuz sciuit se esse qz regi aduersaba
tur. s; honestatem saluti pretulit. Et tñ quid v
tilius q̄ qd̄ passiomis viro sancto aduerit glo
riam. Sancta quoqz susanna denūciato falsi te
stimonij terrore. cū hinc se videret vigeri peri
culo inde obprobrio. maluūt honesta morte vi
tare obprobriū. q̄ studio salutis turpem vitā
subire ac sustimē. Itaqz dū honestati intendit
etiā vitā reseruauit. que si id qd̄ sibi videbaē
ad vitā vtile proptauisset. nō tām ēportas
set gloriam. Immo etiā id qd̄ non solum in
utile. s; etiā piculosū foret. penā criminis forsi
tan nō euasisset. Aduertim⁹ igit. qz id qd̄ tur
pe est nō possit eē vtile. neqz rursus id qd̄ ho
nestū in vtile qz cōplex honestatis est sp̄ vtili
tas. a vtilitatis honestas. **Capitu. 20.**

Quērabile ferūt ēthōēs qz durz romanoz cū
ad eū aduersarij rēgis medic⁹ venissz. polli
cēs datuz se rēgi venenū vinctū cum ad hostē
miserit. Et reuera pcedarum. vt qui virtutis
cōrtamen susceperat. nollet fraude vincere.

~~SECRET~~

Non enim in victoria honestatem ponebat. sed ipsam nisi honestate quesitam victoriam turpe pronunciabat. Redeam⁹ ad nostrū moysen atq; ad supiora reuertamur vt quanto pstantio ra. tanto antiq̄uora promam⁹. **N**olebat egypti rex populum dimitte patrum. **D**ixit moyses sacerdoti aaron vt extendere virgam suam super omnes aquas egypti. **E**xtendit aaron ⁊ cōuersa est aqua fluminis in sanguine. ⁊ nemo poterat bibere aquam omēs q; egypti hū pibāt sincera autem fluēta patrib⁹ habūdabant. ⁊ aetauerūt fauillam in celū. ⁊ facta sunt vlcera et vesice cadentes in hominib⁹ ⁊ quadrupedibus. **D**eduxerūt grandinem in igne flammeo. cōtrita erant. sup̄ terram omnia. rogauit moyses. et vniuersa in suam grām euerterūt. grando sedata est. sanata vlcera. potus solitos flumina prebuerunt. **I**terū caligantibus tenebris opta eāt terra p̄ triduum. ex quo moyses man⁹ leuauerat. ⁊ tenebras infuderat moriebatur omne primogenitū egypti. cum hebreoz omnis eēt inoffensa progemes. **R**ogatus moyses vt finē exitiis daret orauit ⁊ impauit. **I**n illo predicandū qd̄ a fraudis consortio tpaucrit in hoc mirabile qm̄ diuinitus incēta supplicia detorsit. ⁊ virtute pp̄ia etiā ab hoste. vere nimium sicut scriptū est māfuctus ⁊ mitis. sciebat q; fidem rer non

¶ Fuaēt pmissi. tñ honestū putabat vt rogat⁹
oraret. Iesus bñdicēt appetit⁹ remittēt. **P**roie
cīt virgam. a serpens fact⁹ est. qui deuorauit
serpentes egyptioꝝ. **S**ignificās q̄ verbum ca
ro fiēt que serpentis diri venena vacuaēt. per
re pmissionem a indulgentiā peccatoꝝ. **V**irga
est enī verbū directū regale. plenū potestatis
Insigne imperij. **V**irga serpens facta est. qm̄ q̄
erat fili⁹ dei. ex deo patre nat⁹ fili⁹ hois factus
est. nat⁹ ex virgine. qui quasi serpens exaltat⁹
in cruce. medicinā vulnerib⁹ infudit humais
vñ ip̄e dñs ait. **S**icut moyses exaltauit serpen
tem in deserto ita exaltari oportet filium hois.
Demq; a alteꝝ signū ad dñm **I**hm̄ p̄inet. qđ
fecit moyses. misit manū suū in sinum a protu
lit eā. a facta est man⁹ ei⁹ sicut iris. **I**teꝝ misit
a protulit eā a erat sicut carnis huāne species
Significās dñm ihesum primū fulgore diuin
tatis. post ea susceptōne carnis. in qua fide cre
dere om̄s gētes populosq; oportet. meito manū
misit. quia dextera dei xp̄us est. in cuius diuin
tate a in carnatōne si quis non crediderit. q̄
si reprobus flagellatur. sicut iste rex qui qm̄
signis non crediderit euidentibus postea fla
gellat⁹ orabat vt veniā mereret. **Q**uāt⁹ igit⁹
honestatis affect⁹ debeat. et hñs probatur. et
ex eo maxime q̄ se obiciebat pro populo dicēs

vt remittēt populo teus. aut certe de libro viuē
 sium se deleter. ⁊ ad cibos paupes māne inuīta
 ret inopes.

Capitulum. 21.

R Aguel præcipue qui contemplacōe hone
 statis cum rogaretur vt filiam suam in
 coniugiū daret. vicia quoq; filie non ta
 cebat ne circūuenire petitozem videretur tacen
 do. Itaq; cum tobias fili⁹ tobis posceret vt eā
 sibi daret puellam respondit. lege quidē ipsi e
 am deleter tanq̄ p̄inquo. se d dedit se eam iā
 sex viris. et omnes eos esse mortuos. Iust⁹ ita
 q; vir plus alienis timebat ⁊ malebat innuptā
 sibi manere filiam. q̄ p̄pter nuptias eius extra
 neos piditari. Quā breuiter absoluit omnes q̄
 stiones philosophorū. Illi de vicijis tractāt. do
 moꝝ tegenda an prodenda a venditore videan
 tur. hic ne filie vicia celanda arbitratus est. et
 certe non ipse affectabat vt eam traderet. s; ro
 gabatur. Quāto itaq; iste honestior sit ill⁹ dubi
 tare non possum⁹. si cōferamus quāto prestan
 tior sit filie causa q̄ rei venalis pecunia. confide
 rem⁹ aliud qd̄ in captiuitate gestū summum te
 nuit honestatis decorē. Nullis enim adueꝛsis ho
 nestas impeditur q̄ in hīs eminent ⁊ magis pre
 cellit q̄ in prosperis.

Capitulum. 22.

Riter vincula itaq; inter arma flammās s;
 vitute que literis omni supplicō grauior ē

inter penas morientium. exordia patrie viroz for-
midine pemptorum sanguine. non exadit tñ
maioribus nostris cura honestatis. sed inter e-
uerse patrie cineres fauillas. Nam cum in pñ-
dā duceretur patres nostri qui tñc dei omipo-
tentis cultores erant. acceptū ignem de altari
sacerdotes dñi occulte in valle absconderunt
Erat illic velut puteus aque secessu in frequēs
nec populari vñi patēs ignoto a ab arbitris
remoto loco. **O**bsignauerūt indi cō sacro pari-
ter ac silencō ignem reconditū. **N**ō illis studio
fuit aux de fodere argentū abscondē. qđ seruare
tur posteris suis. **S**z inter extrema sua honesta-
tis curā habētes. sacz ignem seruandū puta-
uerūt. ne eū l impuri contaminarēt. vel defuncto-
rū sanguis extingueret vel deformium ruinaz
aerū aboleret. **A**bierūt itaqz in pñdam sola
ēligioē libei q sola ill p captiuitatē extorqñi ne-
qñt. **P**ost vō plurimū tps qñ placuit deo de-
dit hāc mētē ēgi pñaz. vt restaurari in iudea
tēplum. a legitimis reparari iherosolimis in-
bēt titus. cuius grā muneis neemiā sacerdotē
rex pñaz direxit. **A**t ille secū deduxit illoz sacer-
dotū nepotes. q pñduri de pñio solo sacz ne pe-
riet ignē abscondēt. **V**cientes aut vt patz ser-
mone ē pditū. nō inuenerūt ignē s aquā gras-
sam. **E**t cū deisset ignis quo adolerent altaria.

Dauriē eos aquā neemias sacerdos sibiq; deferre. aspergere sup ligna precepit. **T**unc visu mirabile cū esset celum intertū nubib⁹. sol repente illuxit. accensus est magn⁹ ignis ita vt omēs in tam euidentī dñi gratia factū stupentes. leticia profunderētur. **O**rabat neemias psallebant sacerdotes ymnū deo. vtq; cōsumptum est sacrificium iussit itez neemias residua aqua maioēs pfundi lapides. **Q**uo factō flamma accensus lumen autē refulgens ab altari cōsumatum illico est hoc patefacto indicō rex psaz eo loci in quo ignis fuerat absconditus. a postea repta est aq templum fieri mādauit cui inferebantur dona plurima. **A**pellauerūt autē illud qui erant cū sancto neemia epathar. qđ interpretacōnem habet purificacōnis a plurimis neptze. **I**uic; tur autē in descripōnib⁹ ieremie pphete q; iussit accipe de igni eos quī postea essent futuri **H**ic est ignis qui cecidit sup sacrificium moysi a cōsumpsit illud sicut scriptū est quia exiuit ignis a dño. a consumpsit vniuersa que erāt sup altare holocausta. **H**oc igne oportebat sacrificari sacrificiū. **I**deoq; filios aaron. qui alienū ignem inferre voluerūt. Exiuit iterū ignis a domino a cōsumpsit eos. ita vt mortui extra castē picerētur. **V**eniēs autē Jeremias in locum inuenit domum in modum spelunce a tabernaculum

et archam. et altare incensi intulit illud et obstu-
rit ostium. quod cum hi qui simul venerant curi-
osius perscrutarentur. ut notaret sibi locum neque
quod apprehendere atque inuenire potuerunt. Ut autem
cognouit jeremias quod affectassent dixit. Igno-
tus erit locus donec congreget deus congregatio-
nem populi et propicius fiat. Tunc deus ostendit
hec et apparebit maiestas domini. Congregationem
populi tenemus. propicia coram domino dei agnoscamus
quam propiciator in sua operatus est passione. **A**rbi-
tror quod nec ignem istum possim ignorare. cum le-
gerimus quia baptizatus dominus ihesus in spiritu sancto
et igni sicut in euangelio dixit **J**ohannes. merito
consumabatur sacrificium quod pro peccato erat. **I**l-
le autem ignis typus spiritus sancti fuit. qui descen-
densus erat post domini ascensionem. et remissus pe-
ccata omnium. qui quasi ignis inflavit animam ac
mentem fidelem. unde ait **J**eremias. accepto spiritu
Et factum est in corde meo ut ignis ardens flam-
migerans in ossibus meis et dissolutus sum unde
dixi et fere non possum. **S**i autem actibus apostolorum cum de-
cidisset spiritus sanctus super apostolos. et plerisque qui ex-
pectabant promissa domini. tamquam ignem dispersas esse lin-
guas legimus. **D**eique sic vaporabat animam singu-
lorum. ut multo impleti existimarent qui acceperant lin-
guam et diuinitatem. **Q**uid ergo sibi vult quod ignis aqua fa-
ctus est. et aqua ignem excitauit. nisi quod spiritualis gratia

p ignē exurit. p aquā mūdāt peccā nostra. **Flu**
 tur enī peccm. ⁊ exurit. vñ ⁊ apostol⁹ ait. vñ
 cuiusq; opus quale sit ignis pbabit. Et infra.
Si cuius opus arserit detrimentū paciētur. ipē
 aut salu⁹ erit. sic tamē quasi p ignem. qđ ideo
 posuim⁹ vt probarem⁹ p ignem exuri peccata.
Notum est ergo hūc eē vere ignem sacrum. q̄
 tunc in typo future remissionis peccatorū descen
 dit. sup sacrificiū. **Vic** igitur ignis absconditur
 captiuitatis tempore quo culpa regnat. tpe au
 tem libertatis pmittit. Et licet i aque specē mu
 tatus. tñ seruat ignis naturā vt cōsumeret sacri
 ficium. **Nec** mireris cū legeris quia pater deus
 dixit. Ego sum ignis cōsumens. **Et** alibi me dere
 liquerūt fontē aque viue. **Ips**e quoq; dñs ihs
 quasi ignis inflāmat audientium corda. quasi
 fons refrigerat. **Nam** ipse in euāgelio suo dixit
 qđ iteo venerit vt ignem in terras mittēt. potū
 ficētibus aque viue ministraret. **Vel**ie quoq;
 tpe descendit ignis. qñ puocauit pphetas gen
 tium. vt altare sine igni accenderent. Et cum illi
 nequissent facere hostiam suā. tercō ipse perfu
 dit aqua. ⁊ manabat aqua in circuitu altaris ⁊
 exclamauit. ⁊ cecidit ignis a dño de cel⁹ ⁊ cōsum
 psit holocaustum. **Holocaustū** illud tu es. **Con**
 sidera accitus singula in te descendit vapor spi
 ritus sancti. te videtur exurere. cum tua peccata

consumit. Demiq; qđ consumptum ē sacrificiū moy
si tpe sacrificiū p peccō erat. vñ moyses ait si
cut in machabeoz scriptum est libro eo qđ non
sit māducatū. qđ erat p peccō consumptū est. Nō
ne tibi consumi videē. qñ in baptismatis sacmē
to interit homo tot⁹ exterior. **V**etus homo no
ster exterior crucifig⁹ est cruci apls clamat. **I**
lic sicut patz exempla te docēt egypt⁹ dimer
gitur hebreus ē fugit sancto renouat⁹ spū. qui
etiā p mare rubrū inoffenso trāsiuit vestigio v
bi baptizati sunt patres sub nube i mari. **I**n di
lunio quoq; noe tpe mortua ē caro oīs iustus
enī cū sua pgenie seruat⁹. **A**n nō consumi homo
cū absoluit mortale istud a vita. Demiq; exteri
or corrupit. s; enouatur interior. **N**ec solū in bap
tismate. s; etiā in penitētia fit carnis interitus
ad profectum spūs sicut aplica docemur aucto
ritate. dicēte scō paulo **J**udicauī vt pñs eū qui
sic opat⁹ est tradē h mōi sathane in interitum
carnis vt spūs salu⁹ sit i die dñi nostri ihu xpī

Prolixior excursus admirādi **Ca. 23.**
grā misterij fact⁹ videē. dū studem⁹ rē
latum plenius sacramētum pādē qđ eo
usq; plenum honestatis est vt sit plenum reli
gionis. **Q**uanta autē honestatis cura maiori
bus fuerit. vt vnus mulieris iniuriam stu
pro illatam intemperatū bello psequerentē

a victo populo tribus. **B**eniamin obtestarentur
 in coniugium. se eis proprias filias non duros. **R**e
 manserat tribus sine ullo posteritatis subsidio.
 nisi fraudis necessarie accepisset licentiam. que
 tamen indulgentiam congruo intemperantie supplicio non
 videtur vacare quam illis hoc solum permissum est
 ut rapta inirent coniugia. non connubij sacrame
 to. **E**t reuera dignum fuit. ut qui alienum contuber
 num soluerat. ipsi nuptiarum amitterent solem
 nitatem. **Q**ua plena autem miserationis historia
 vir inquit leuita acceperat sibi inquam. quam
 a concubitu concubinam appellabat. que aliquam
 do post quibusdam ut fieri solet offensa est ad
 patrem se contulit fuit illic quatuor mensibus. **E**t
 furtegit vir eius. **E**t abiit ad soceri sui domum. ut cum
 sua inquam reparet gratiam. et reuocaret eam ac re
 duceret. **O**ccurrit ei mulier atque in domum patris
 sui introduxit maritum. **L**etatus est adolescentu
 le pater. venit obviam et sedit cum eo tribus die
 bus. et epulati sunt. et quieverunt. et sequenti furre
 git leuita diluculo. et retentus est a socero. ut tam
 cito non deseret conuiuii iocunditatem. et alio et
 tertio die non permisit pater adolescentule profi
 cis sui genitum. donec leticia inter eos et gra
 tis consumeretur. **S**ed die septimo cum iam ad ve
 sperum declinaret dies. post mensas et leta con
 iuuia. cum preteperet finitime noctis viciniam et

apud suos potius q̄ apud extraneos requies
cendū putaret. nequiuit tenē a dimisit vnacū
filia sua. v̄z vbi facta est aliqua p̄gressio cū
v̄sp iam propior vigeret a appropinq̄tū foret
ad urbem Iebuseoz dicente seruuulo. vt ad eā
dñs sius defleteret. non acquieuit dñs su⁹ q̄
non erat ea ciuitas filioz israhel. S; intendit
puenire vsq; gaba. que habitabat a populo
trib⁹ beniamin. Nec erat quisq̄ qui aduenien
tes recipet hospicō nisi vir pegrin⁹ progressa
etate. Qui cū asperisset eos. a interrogasset le
uitem. quo vadis vel vnde venis. quo respon
dente q̄ eēt viator a montem repetēt effrem. a
non esset. qui colligeret eum. hospiciūm ei ob
tulit a adornauit cōuiuū. At vbi sacietas epu
landi facta est. a mense remote irruerūt pesti
lētēs viri. circūierūt domū. Tūc senior filiā suā
v̄ginē a coeq̄lē ei⁹. cū q̄ cubitatē solita cēt. offe
rebat viris iniquitatis. tātū neius irrogātur ho
spiti. v̄z vbi racō paz p̄cessit a ius p̄ualuit cel
sic leuites inq̄ali. et cognouerūt eā. et tota no
cte illuserūt ei. q̄ atrocitate l̄doloē victa inuicē
aū hospiciū hospiti⁹. q̄ vir sius dēuiterat piecāt
se a exalauit spm̄. Supmo licz vite munē affe
ctū bone cōiugis suās vt exeq̄as saltē sui fune
ris maīto ēpuaēt. q̄ vgnito ne ml̄ās mozer oīs
p̄p̄p̄. v̄z in bellū erant. Dubioq; euenit

101

cum anceps maneret prelium. tertia tñ prelicā
di vice traditus est. popul⁹ beniamin populo is
rahel a dīna iudicatus sententiā. penas intpan
tē luie. a condempnatus quoq; ne quis ei ex nu
meo pater filiam suam daret i vxorē. Itaq; cō
firmatum iurifurandi sacramento est. Sed cō
puncti q; tam acerbam in fratres tulissent sen
tentiā. Itaq; seueritatem eius tpaucrūt vt or
batas parentum virgines in coniugiū sibi ascē
serent. quoz patres pro delicto pempti forent
vel rapto copulam sociarent. q; pro tam turpis
cōmissi facinore. q; alieni matrimonij ius viola
rent. indignos se impetrando exhibuere matri
monio. Sed ne piret vna populo trib⁹. fraudis
indulta est cohibētia. Quāta igitur honestatis
cura maiorib⁹ fuerit hinc pditur vt quadragi
ta milia viroꝝ stringerent gladios aduersus
fratres suos de tribu beniamin dum vlcisci vo
lunt iniuriā pudiciē quia temeātores castita
tis non sufferebātur. Itaq; in eo bello cesa sunt
vtrūq; sexagitaquiq; milia bellatoꝝ. a exuste
urbes. a cum inferior primo fuisset popul⁹ isra
hel. nec aduersi metu belli pctus vindicāte ca
stitatis sequestravit dolore ruebāt in prelio vel
sanguine suo parāt cōmissi flagicij diluē notā.

Quid mirū si populo **Capitulū. 29.**
dei deoꝝ illd atq; honestū cuiē fuit qñ etiā

leprosi sicut in libris regū legim⁹. honestatī nō
defuit cōsideratō. fames erat magna i samaria
quia obsederat eā sicroꝝ exercit⁹. **R**ex militaēs
excubias supra muros solici⁹ remisebat. inter
pellauit eū mulier dicēs. p̄suasit michi hec mu
lier vt afferre filiū meū ⁊ atuli ⁊ coxim⁹ et co
medim⁹ ⁊ p̄misit vt ⁊ ip̄a postea suū filiū af
ferret ⁊ carnes illi⁹ simul manducaēm⁹. nunc
autē filiū suū abscondit ⁊ non vult eū afferre
Motus rex q̄ non solū huānis s̄ etiā parici
dalib⁹ cadauerib⁹ mulieres paste viderēt. ⁊
tam atrocis calamitatib⁹ exemplo p̄cīt⁹. **D**esi
seo denūciāuit necē. cuius in pt̄ate fore crederet
vt obsidionē soluēt. p̄pulsaret famē. vel quia
non permisit regi vt percuteret sicros quos
cecit̄ate perfuderat. **S**edebat heliseus cum seni
oribus in bethel ⁊ prius q̄ introiret ad eum re
gis nunci⁹. ait ad seniores viros. **S**i vidisti
quoniam filius homicide illius. misit auferre
caput meum. et introiuit nunci⁹ ⁊ mandatū
regis pertulit. denūciāntis p̄sens capitis
periculum. **C**ui respondit propheta hac hora
diei crastina mensura similaginis siclo et due
mense ordēi sic importa samarie. **E**t cum mis
sus a rege nunci⁹ non credidisset dicens. si
pluerit domin⁹ de celo habundantiā fru
menti. nec sic quidem hic posse effici. **D**ixit

ad eum heliseus. quia non credidisti. oculis tu
 is videbis non manducabis. Et factus est in castris
 syrie velut quadrigarum sonus et vox multa qua
 tum vox magna virtutis. atque ingens belli tum
 tus. et arbitrati sunt syrii quod rex israel in societa
 tem aduocasset prelii regem egypti et regem a
 moercoy. et effugerunt diluculo elinquentes ta
 bernacula sua. quoniam verebantur. ne improviso cu
 tu nouorum opprimeretur hostium. et conuictis re
 gum viribus non possent consistere. Ad incognitum
 samarie erat. quoniam victi metu et fame tabidi
 nec pretendere audebant. Erant autem leprosi qui
 tuor ad portam ciuitatis. quibus vita erat sup
 plicium. et mori lucy. et dixerunt ad se inuicem. Ec
 ce nos hic sedemus et morimur. Si ingredimur
 ciuitatem moriemur fame. si manemus hic nullum
 subsidium viuendi supererit nobis. Eamus in ca
 strum syrie. aut conpendium mortis est aut salutis
 remedium. Perceperunt itaque et intrauerunt in ca
 stra. et ecce omnia nuda hostium. Ingressi tabna
 cula primum egyptis alimentis fugauerunt famem.
 Deinde auri et argenti quantum potuerunt diripu
 erunt. et cum soli prede incuberent. disposuerunt
 tamen nuntiare regi fugisse. syros. quia id arbitra
 batur quam represso iudicio fore fraudis rapinam
 Quo iudicio egressus est populus. et diripiunt ca
 stra syrie. et conuictus hostium. Abundantiam

fecit anone. vilitatem eddidit secundum prophetiam
dictam. ut mensura similitudinis fido. et due men-
surae ordi pari precio constaret. In hac leticia
plebis nuncius ille in quo requiescebat rex con-
tritus inter exultationem festinationem et remedia
exultationis calcatur a plebe mortuus est. **Ca. 27.**

Quid hester regina. nonne ut populum
suum periculo exueret quod erat decorum
atque honestum morti se obtulit. nec imi-
tis regis trepidavit furorem. Ipse quoque rex
psarum feror atque tumido corde. tamen decorum
indicavit indici insidiarum. que sibi parate fo-
rent gratia representat. populumque liberum
a servitute eripe eruere neci. nec parcere neci-
ti qui tam indecora suavisset. Demum quem secum
a se precipuum inter omnes amicos haberet
cruci tradidit. Quod de honestum in se eius frau-
dulenti consiliis animadvertisset. ea enim ami-
cia probabilis. que honestatem tuetur. Pre-
ferenda sane opibus honoribus potestatibus. Ho-
nestati vero preferri non solum. Sed honestatem
sequi qualis fuit Jonathas. qui pro patre nec offen-
sam patris. nec salutis periculum refugiebat.
Qualis fuit abimelech qui pro hospitalis gra-
tie officii necem potius sui quam prodicionem fu-
gientis amici subeundam arbitrabatur.

Capitulum vice simum sextum.

Nihil igitur p̄ferendū hōnestati que tñ
 ne amicitie studio pretereatur. etiā hoc
 scriptura amon. Sūt enim plereq; p̄bi
 lophoz questiones. Vtrū amici causa quis q̄
 contra patriam sentiē nec ne debeat. vt amico
 obediat Vtrū oporteat. vt fidem deserat. dum in
 dulget atq; intendit amici cōmoditatibus. Et
 scriptura quōdem ait. Clava et gla' ius et sagit
 ta ferata. sic homo est testimoniu. dans falsum
 aduersus amiciū suum. Sed cōsidera quid astru
 at. Non testimoniu reprehendit didū in amiciū
 sed falsum testimonium. Nunquid p̄ponderare
 debet amicitia religioni. p̄ponderaē caritati ciui
 um. In hīs tamen ipsis requirenda est veritas
 testimonij. ne amicus appetatur amici perfidia
 cui fide absolui debeat. Amicus itaq; neq; no
 tio gratificati debet. neq; innocentū insidiari. Sa
 ne si necesse sit dicē testim omū. si quid in ami
 co vicij cognouerit corripē occulte. si non audi
 erit corripē palam. Sūt enim bone correptiones
 et plerūq; meliores. q̄ tacita amicitia. et si ledi
 se putet amicus. tu tñ corripe ne vereais. Tole
 rabilia sunt enim amici vulnera q̄ adulatiū
 oscula. Errantem igitē amiciū corripe. innocentē
 amicum ne deseras. Constās enī debet eē amici
 tia. pseuerare in affectū. non puerili modo ami
 cos mutare vaga quadam debemus sentētia.

Aperti pectus tuum amico vt fidelis sit tibi. et
capias ex eo vite tue iocunditatem. fidelis enī
amicus medicamentum est vite immortalita
tis gratia. **D**iffer amico vt equali. nec te pude
at vt preuenias amicum officio. **A**micitia enī
nescit superbiam. **I**deo enim sapiens dicit. **A**
micum salutare non erubescas. nec deseras a
micum in necessitate. nec derelinquas cum ne
q; desitias. quoniam amicitia vite adiuuētū
est. **I**deo onera nostra portamus. sicut apłs
docuit. **D**icit enim hīs quos eius dē oplexa est
caritas. **E**tenī si amici scde res amicos adiuuāt
cur non a in aduersis amici reb? amicoꝝ adiu
uētū suppetat. **I**uuem? o silio. o feram? studia
o paciamur affectu. si necesse est tolerem? etiā
ppter amicū aspera. **P**lerūq; inimicie subcū
de sunt ppter amicū innocētiā. **S**epe obrecta
tōnes si restiteris vel responderis cū amic? ar
guitur a accusat. nec te peniteat hmōi offensi
onis. **I**usti enim vox est si mala michi euene
rint propter amicum sustineo. **I**n aduersis e
nim amicus probatur. **N**am in prosperis. ami
cī omnes videntur. sed in aduersis amici pa
cīentia et tolerancīa necessaria est. **S**ic in pro
speris auctoritas congrua est. vt insolentiam
extollentis se amici reprimat et redarguat.
Quam pulchre in aduersis positus **J**ob dicit

Miseremini mei amici. miseremini. Non quasi
 abiecta vox est sed quasi censoria. Nam cum iniuste
 arguitur ab amicis respondit. Miseremini mei amici
 hoc est. misericordiam debetis facere. Opprimitis
 autem vos. et impugnatis hominem. cuius erum
 pnis copati pro amicitia nos oportebat. Serua
 te igitur filij imitam cum fratribus amicitiam. quia
 nichil est in rebus humanis pulchrius. Sola
 tium quippe vite huius est. ut habeas cui pectus
 apias tuum. cum quo archana participes. cui com
 mittas secretum pectoris tui ut colloces tibi fide
 lem virum. qui in prosperis gratuletur tibi. in tri
 stibus compatiaur. in persecucionibus adhortetur
 Quam boni amici hebrei pueri. quos a sui amore.
 nec fornacis ardentis flamma diuisit. De quo lo
 co ut supradiximus bene ait sanctus dauid. Saul
 et Jonatha speciosi et clarissimi inseparabiles in vi
 ta sua. et in morte non sunt separati. Hic est ami
 citie fructus. non ut fides propter amicitiam destru
 atur. Non potest enim homini amicus esse qui deo
 fuerit infidus. Pietatis custos amicitia est et
 equalitatis magistra. ut superior et inferiori se ex
 hibeat equalem. et inferiori superiori. Inter di
 spares enim mores. non potest esse amicitia. Et
 ideo conuenire sibi utriusque debet gratia. Nec aucto
 ritas desit inferiori. si res poposcerit. nec humi
 litas superiori. audiat quasi parem quasi equalem

et ille quasi amicus morietur. obiurgat. non iactantia studio. sed affectu caritatis. Neque monitio aliter vera fit. neque obiurgatio contumeliosa. Sicut enim adulationis fugitans amicitia debet esse. ita etiam aliena insolentia. Quid est enim amicus nisi socius amoris. Ad quem animam tuam adiungas atque applices et ita misceas. ut unum velis fieri ex duobus. cui te alteri ut tibi committas. a quo nichil timeas. nichil ipsi commodi tui causa inhonestum petas. Non enim veridicalis amicitia est. sed plena decoris. plena gratiae. Virtus est enim amicitia. non questus. quia non pecunia paritur sed gratia. nec imitatione preciorum. sed concertatione benivolentiae. Denique meliores amicitiae sunt inopum quam divitum. et frequenter divites sine amicis sunt quibus habundant pauperes. Non est enim vera amicitia ubi est fallax adulatio. divitibus itaque plerumque assentatorie gratificatur. Erga pauperem nemo simulator est. Vix est quicquid differere pauperi. Huius amicitia invidia vacat. Quid amicitia preciosius que angelis committitur a hominibus est unde et dominus ihesus dicit. Facite vobis amicos de iniquo mammona. qui recipiant vos in eterna tabernacula. Ipse nos deus amicos ex seculis facit sicut ipse ait. Jam vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis. Dedit formam amicitiae quam sequamur. ut

faciamus amici volūtatem. vt apiamus secreta
 nostra amico q̄cūq; in pectore habem⁹ secreta
 ⁊ illius archana non ignorem⁹. Ostendamus
 illi pct⁹ nostrum. ⁊ ille nobis aperiat suū. Itē
 inquit vos dixi amicos quia omnia q̄necunq;
 audiui a patre meo nota feci vobis. Nichil er
 go occultat amicus si ver⁹ est. effundit animū
 suum. sicut effundebat misteria dñs iherus. Er
 go qui facit mandatū. dei amicus est. hoc hono
 ratur nomine. Qui est vnamimis. ipse amicus ē
 q̄ vnitas animoz in amicis sit. nec quis q̄ dete
 stabilior. q̄ qui amicitia leserit. vnde ī prodito
 re dñs hoc gratissimum inuenit. quo eius cōde
 pnaret pfidiam. Quod gratie vicem non repre
 sentauerit ⁊ cōiuujs amicitie venenū malicie
 misauerit. Itaq; sic ait. Tu vero homo vnamī
 mis meus ⁊ notus meus. qui semp̄ mecum dul
 ces capiebas cibos. Hoc est. non potest sustine
 ri istud quia vnamimis appetisti eum qui tibi do
 nauerat grām. Nam si inimicus me⁹ maledixis
 set michi sustinuissem vtiq; et ab eo qui me o
 derat absconderē me. Inimicus vitari potest ai
 cus non potest si infidial velit. Illū cauem⁹ cui
 non cōmitim⁹ consilia nostra. hūc cauere non
 possum⁹ cui commisim⁹. Itaq; ad acruandam
 peccati inuidiā non dicit. tu vero seruus meus.
 apostolus meus. sed vnamimis meus. hoc est

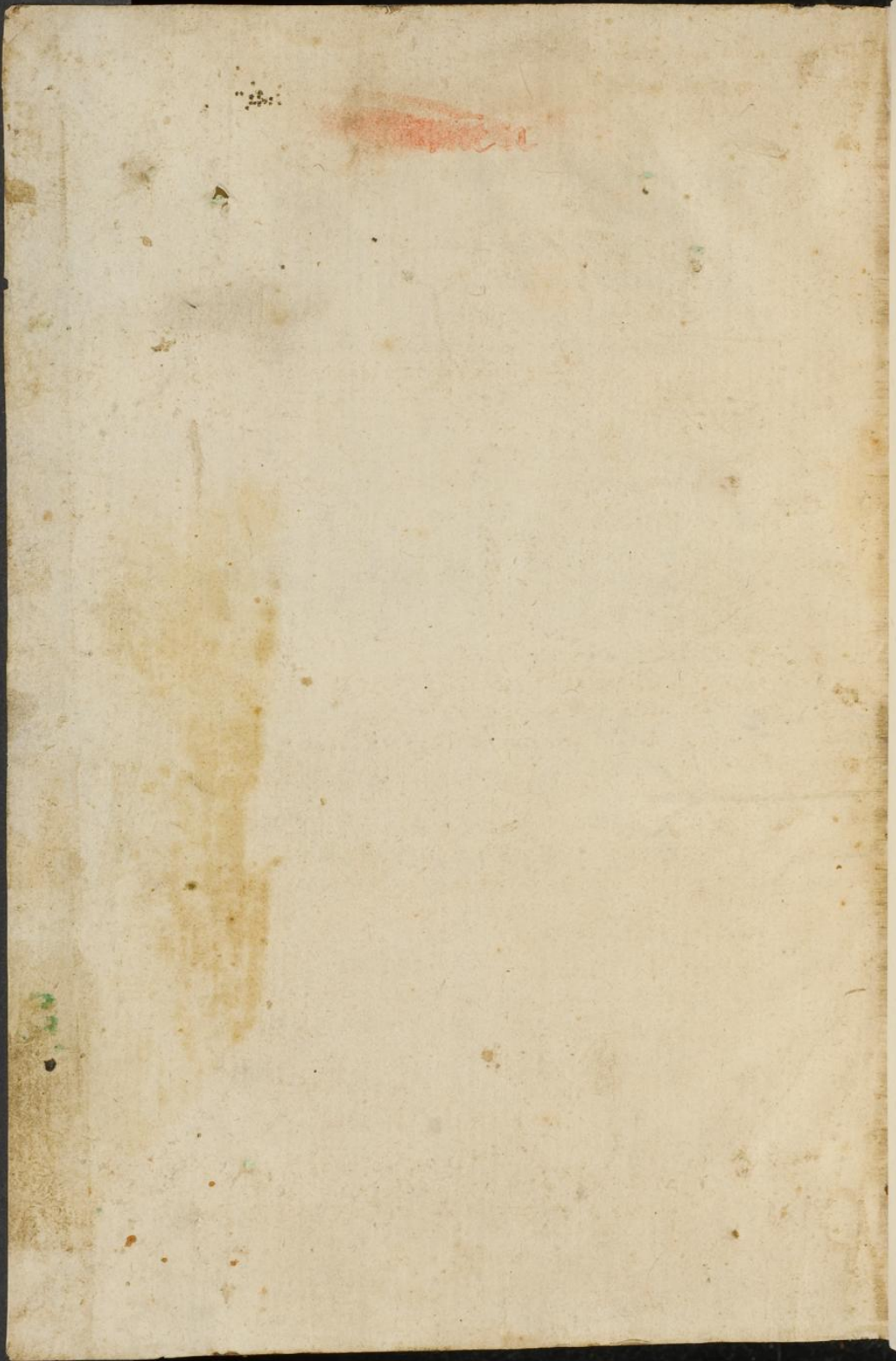
notus me⁹. s̄ etiā tui p̄diti⁹ es. qui vnanimū
prodisti. Dñs ipse cum a trib⁹ regib⁹ offensus
esset. qui sancto Job non detulissent. ignoscē
hīs p̄ amicum maluit. vt amicitie suffragiū re
missio fieret peccōꝝ. Ita q; rogauit Job a dñs
ignouit. Profuit illis amicitia quib⁹ obfuit in
solentia.

Capitulum. 2A.

Hec apud vos deposui filij que custodia
tis in ais vestris que vtrū aliquid p̄fe
d⁹ habeant. vos pbabitis. Interim co
piam multā exemploꝝ afferunt. Nam p̄ oia
maioꝝ exempla plurima quoq; dicta hīs tri
bus indusa libris tenētur. vt a si sermo nichil
deferat gracie. series tñ venustatis quodā cō
pendio expressa plurimū instructōis offerat.

**Explicit liber tercius a vltim⁹ Beati Ambro
sij. De officijs. Deo gracias**

100
DORTMUND-UNIVERSITÄT
BIBLIOTHEK
FACHLEHRSTUHL
FÜR
HISTORISCHE
LITERATURWISSENSCHAFT

HEINZ PETERSEN
RESTAURATOR
BIBLIOTHEK
UNIVERSITÄT DÜSSELDORF

